

Advies nr 51/2015 van 16 december 2015

Betreft: Adviesaanvraag met betrekking tot het voorontwerp van decreet tot wijziging van het Decreet van 5 december 2008 betreffende het bodembeheer (CO-A-2015-059)

De Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer

Gelet op de wet van *8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens* (hierna WVP), inzonderheid artikel 29;

Gelet op de adviesaanvraag van de heer Di Antonio, Minister van Leefmilieu, Ruimtelijke Ordening, Mobiliteit en Vervoer, Luchthavens en Dierenwelzijn, ontvangen op 12/11/2015;;

Gelet op het verslag van de heer Yves Roger;;

Brengt op 16 december 2015 het volgend advies uit:

I. VOORWERP VAN DE AANVRAAG

1. De heer Di Antonio, Minister van Leefmilieu, Ruimtelijke Ordening, Mobiliteit en Vervoer, Luchthavens en Dierenwelzijn (hierna "de aanvrager") heeft de Commissie gevraagd een advies uit te brengen over een voorontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 5 december 2008 betreffende het bodembeheer.

II. CONTEXT EN ONDERZOEK VAN DE ADVIESAANVRAAG

2. De aanvrager verklaart dat een wijziging van het decreet van 5 december 2008 betreffende het bodembeheer noodzakelijk is omdat het enerzijds onontbeerlijk is hieraan een groter operationeel karakter te verlenen door het volledig toepasselijk te maken op het terrein en het anderzijds primordiaal is het economisch weefsel te bewaren en investeerders aan te trekken op Waalse bodem. Het decreet dient bijgevolg de valorisering van het Waalse onroerend kapitaal te bevorderen door de "recyclage" van verontreinigde gronden.
3. Het advies van de Commissie wordt gevraagd ten opzichte van het decreet van 5 december 2008 betreffende het bodembeheer.
4. Het onderhavig advies, gevraagd bij hoogdringendheid, onderzoekt enkel de bepalingen van het voorontwerp van decreet die verwerkingen van persoonsgegevens invoeren en die vragen oproepen ten opzichte van de Privacywet en meer in het bijzonder de artikelen 10 en volgende aangaande de databank betreffende de toestand van de bodems.

III. ONDERZOEK VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. Finaliteit - Rechtmatigheid - Proportionaliteit

a) Finaliteit en rechtmatigheid

5. De verwerking van persoonsgegevens die uitgevoerd worden in het raam van de databank betreffende de toestand van de bodems is noodzakelijk voor de uitvoering van een opdracht van algemeen belang waarmee de verantwoordelijke voor de verwerking is belast (artikel 5, e van de WVP). Uit de voorbereidende werkzaamheden leidt de Commissie af dat de doeleinden van deze databank erin bestaan de beschikbare documenten te verzamelen, onder andere de aflevering van een bodemcontrolecertificaat toe te laten en de informatieverstrekking te verzekeren aan de betrokkenen alsook aan de personen die, zoals de notarissen, deze informatie nodig hebben voor het uitoefenen van hun opdrachten.

6. Het gaat om welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden in de zin van artikel 4, § 1, 2° van de WVP. Met het oog op de transparantie vraagt de Commissie dat deze doeleinden zouden worden opgenomen in de tekst van het toekomstige decreet.

b) Proportionaliteit

7. Artikel 4, § 1, 3°, WVP stelt dat persoonsgegevens toereikend, terzake dienend en niet overmatig dienen te zijn, uitgaande van de doeleinden waarvoor zij worden verkregen of waarvoor zij verder worden verwerkt. Bij de keuze van de modaliteiten voor de verwerking die toelaten het beoogde doeleinde te verwezenlijken, dient de verantwoordelijke voor de verwerking deze te kiezen die het minst schendend zijn voor de persoonlijke levenssfeer van de betrokkenen. Een inmenging in het recht op gegevensbescherming van de betrokkenen moet immers proportioneel zijn ten opzichte van de door de verantwoordelijke voor de verwerking beoogde doeleinden.
8. Artikel 10 van het voorontwerp van decreet bepaalt dat de databank betreffende de toestand van de bodems, voor ieder al dan niet gekadastraerd perceel, de lijst zal bevatten van alle voor de administratie beschikbare documenten zoals bedoeld in artikel 11. Aldus bevat artikel 11 de lijst van gegevens die moeten opgenomen worden in deze databank. De aldus opgesomde gegevens lijken proportioneel ten opzichte van de door de administratie beoogde doeleinden.

2. Kennisgeving, recht op toegang en op verbetering

9. Krachtens artikel 9 van de WVP dienen op het ogenblik van de inzameling van de gegevens verschillende inlichtingen met betrekking tot de voorgenomen verwerkingen (verantwoordelijke voor de verwerking, doeleinden, bestemmingen van de gegevens,...) aan de betrokkene meegedeeld te worden.
10. De Commissie merkt op dat een van de belangrijkste doeleinden van de databank betreffende de toestand van de bodems erin bestaat de informatie die zij bevat te publiceren. Zo bepaalt artikel 10 van het voorontwerp van decreet dat (vrije vertaling) "*de Regering de toegang organiseert tot de gegevens van de databank betreffende de toestand van de bodems. (...) zij kan, in het raam van de actieve openbaarheid, verschillende toegangsmodaliteiten bepalen in functie van de betrokkenen, aangezien de Regering ten minste de toegang moet organiseren:*

- *Tot de volledige databank betreffende de toestand van de bodems voor de notarissen en de deskundigen;*
- *Voor de gronden die hen aanbelangen, aan de houders van zakelijke rechten, aan de uitbaters, aan de gemeenten, aan de verenigingen van gemeenten, aan de provincies, aan de aankoopcomités, aan de overheden, aan de administratieve diensten, of aan de openbare actoren die ressorteren onder de bevoegdheden van het Gewest".*

11. Overigens voorziet artikel 12 eveneens dat een recht op verbetering van de in deze databank bewaarde gegevens wordt verleend aan de houders van zakelijke rechten of de uitbaters volgens de door de Regering bepaalde modaliteiten.
12. De Commissie dringt erop aan dat het uitvoeringsbesluit de bepalingen van de artikelen 9, 10 en 12 van de Privacywet zou hernemen en vooraf ter advies aan de Commissie zou voorgelegd worden.
13. De Commissie merkt op dat het begrip "deskundige" niet werd gedefinieerd. Zij vraagt dat hieraan wordt verholpen.

3. Bewaringstermijn van de gegevens

14. Krachtens artikel 4, §1, 5° WVP mogen persoonsgegevens, in een vorm die het mogelijk maakt de betrokkenen te identificeren, niet langer worden bewaard dan noodzakelijk is voor de verwezenlijking van de doeleinden waarvoor zij worden verkregen of verder verwerkt.
15. Het voorontwerp van decreet voorziet niet in een bewaringstermijn voor de gegevens die bewaard worden in de databank betreffende de toestand van de bodems. De Commissie vraagt dat hieraan wordt verholpen.

4. Verantwoordelijkheid en beveiligingsmaatregelen

a) Verantwoordelijke voor de verwerking

16. De WVP definieert de verantwoordelijke voor de verwerking in haar artikel 1 § 4. Het betreft "*de natuurlijke persoon of de rechtspersoon, de feitelijke vereniging of het openbaar bestuur verstaan die alleen of samen met anderen het doel en de middelen voor de verwerking van persoonsgegevens bepaalt. Indien het doel en de middelen voor de verwerking door of krachtens een wet, een decreet of een ordonnantie zijn bepaald, is de verantwoordelijke voor de verwerking de natuurlijke persoon, de rechtspersoon, de feitelijke vereniging of het*

openbaar bestuur die door of krachtens de wet, het decreet of de ordonnantie als de voor de verwerking verantwoordelijke wordt aangewezen".

17. De administratie, zijnde de door de Regering aangeduide administratieve dienst (cfr. artikel 1, 14° van het voorontwerp van decreet), wordt belast met het oprichten en beheren van de databank betreffende de toestand van de bodems. Bijgevolg dient zij beschouwd te worden als de verantwoordelijke voor de verwerking. De Commissie vraagt dat dit zou vermeld worden in het decreet.

b) Beveiligingsmaatregelen

18. Krachtens artikel 16 van de WVP dient de verantwoordelijke voor de verwerking de gepaste technische en organisatorische maatregelen te treffen die nodig zijn voor de bescherming van de persoonsgegevens. De Commissie verwijst in dit verband naar de "referentiemaatregelen inzake de beveiliging van elke verwerking van persoonsgegevens" die te vinden zijn op haar website¹.

19. Overigens zouden sommige van de aldus verwerkte gegevens beschouwd kunnen worden als gerechtelijke gegevens, zoals bedoeld in de WVP, indien zij worden verzameld of verwerkt voor het inleiden van een rechtszaak, aanleiding kunnen geven tot administratieve sancties of betrekking hebben op de verdenking van inbreuken. In navolging van artikel 25 van het Koninklijk besluit van 13 februari 2001 ter uitvoering van de WVP moet de verantwoordelijke voor de verwerking van dergelijke persoonsgegevens volgende bijkomende veiligheidsmaatregelen nemen:

- de categorieën van personen aanwijzen die de persoonsgegevens kunnen raadplegen, waarbij hun hoedanigheid ten opzichte van de verwerking van de betrokken gegevens nauwkeurig moet worden omschreven;
- de lijst van de aldus aangewezen categorieën van personen ter beschikking houden van de Commissie;
- ervoor zorgen dat de aangewezen personen door een wettelijke of statutaire verplichting, of door een evenwaardige contractuele bepaling ertoe gehouden zijn het vertrouwelijke karakter van de betrokken gegevens in acht te nemen.

5. De Commissie Wallonië-Brussel en de Kruispuntbank voor uitwisseling van gegevens

¹ <http://www.privacycommission.be/nl/static/pdf/referentiemaatregelen.pdf>

20. De Commissie merkt op dat artikel 14 van het voorontwerp van decreet voorziet dat verschillende gewestelijke diensten in hun bezit verkerende informatie zullen moeten doorgeven die de databank betreffende de toestand van de bodems kan vervolledigen. Deze databank zal overigens eveneens informatie doorgeven aan verschillende personen en instanties. Bijgevolg wenst de Commissie de aandacht van de aanvrager te vestigen op het samenwerkingsakkoord van 23 mei 2013 tussen het Waalse Gewest en de Franse Gemeenschap over het opstarten van een gemeenschappelijk initiatief om gegevens te delen en dit initiatief gemeenschappelijk te beheren en over het gezamenlijk beheer van dit initiatief dat van toepassing is op *"elke gegevensuitwisseling van authentieke gegevensbronnen, op elke uitwisseling van banken van gegevens van authentieke bronnen of uit externe authentieke bronnen binnen de perken van de bevoegdheden van het Waalse Gewest en de Franse Gemeenschap"* (artikel 3). Dit akkoord richt een Commissie Wallonië-Brussel voor het toezicht op de gegevensuitwisselingen op (hierna CWB) die onder meer als opdracht heeft *"de overdrachten toe te laten van authentieke gegevensbronnen van gegevens of gegevensbanken van authentieke bronnen, behalve als deze overdracht reeds onderworpen is aan een toestemming van een sectorcomité, opgericht binnen de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer"* (artikel 22 van het akkoord). Artikel 23 bepaalt dat *"De toegang tot persoonsgegevens van een authentieke gegevensbron of een gegevensbank van authentieke bronnen vereist de voorafgaande toestemming van de "Commission Wallonie-Bruxelles" voor het toezicht op de gegevensuitwisselingen. Deze toestemming wordt aan een voorafgaand onderzoek onderworpen dat zelf wordt uitgevoerd op grond van de eisen vervat in de wet van 8 december 1992 op de bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens en vermeld in artikel 4 van deze samenwerkingsovereenkomst. (...)"*.
21. Het samenwerkingsakkoord creëert eveneens een Kruispuntbank voor de Uitwisseling van Gegevens (hierna BCED) die onder andere als opdracht heeft te voorzien in de uitwisseling van gegevens op basis van authentieke bronnen of van gegevensbanken van authentieke bronnen (artikel 11, § 2, 6°). Overigens, *"De openbare overheden gebruiken deze BCED voor de toegang tot de authentieke bronnen van gegevens en tot de banken van gegevens van authentieke bronnen alsook tot de externe gegevensbronnen"* (artikel 12, § 2)
6. Voorafgaand advies van de Commissie
22. Verschillende passages van het voorontwerp van decreet verlenen de bevoegdheid aan de Regering om de modaliteiten te bepalen met betrekking tot de databank betreffende de toestand van de bodems. Zoals hiervoor reeds werd gevraagd (punt 12) vraagt de Commissie

dat de uitvoeringsbesluiten met betrekking tot deze databank (of elke verwerking van persoonsgegevens) vooraf voor advies zouden worden voorgelegd.

OM DEZE REDENEN,,

brengt de Commissie een gunstig advies uit over het ontwerp van decreet op voorwaarde dat rekening wordt gehouden met de geformuleerde opmerkingen (punten 6, 12, 13, 15 en 17 tot 22).

De Wnd. Administrateur

De Voorzitter

(get.) An Machtens

(get.) Willem Debeuckelaere